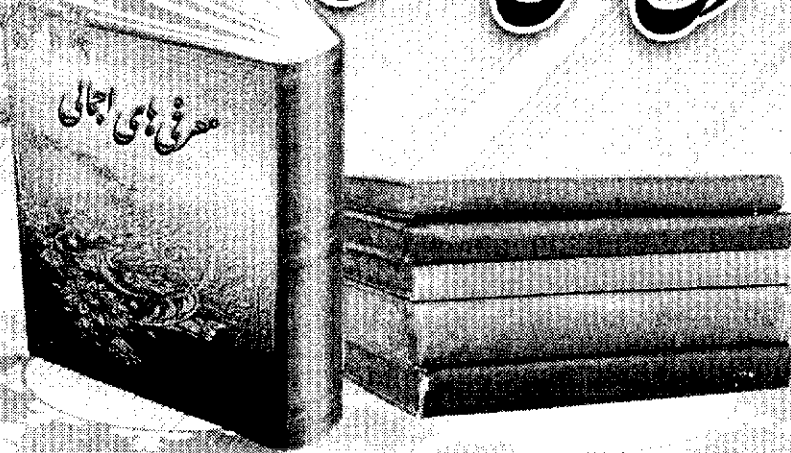

معرفی های اجمالی

کتاب حاضر با نام زیبای «پندنامه خردمندان» که از قرآن گرفته شده، به نقل و تحلیل داستان انبیا در قرآن پرداخته است. و در مقدمه ای نسبتاً طولانی به شرح و بسط موضوع اشاره کرده است. نویسنده ارجمند ابتدا به روش های مطالعه در تاریخ و توضیح آنها پرداخته و سپس آیات مورد نظر را طبقه بندی کرده و ۱۲ عامل مهم و سرنوشت ساز را در قصه های پیامبران برشمرده است که عبارتند از: ۱. ریشه های احتجاج و بهانه تراشی ها و جدل های معاندان؛ ۲. استدلال و توصیه خداوند به پیامبران و پیامبران به امت؛ ۳. روش های تبلیغی هر پیامبر؛ ۴. روش های عام مقابله با پیامبران؛ ۵. روش های خاص؛ ۶. اجل و مهلت خداوند به اقوام؛ ۷. امتحان و امدادهای غیبی؛ ۸. عقوبت های دنیوی و

پندنامه خردمندان / العبرة

رحیم آرین، لارستان: آفاق لارستان، ۷۴۳ ص، وزیری (گالینگور)، چاپ اول ۱۳۸۳، ۲۰۰۰ نسخه.

قرآن کتاب هدایت است و هدایتگری و بر این اساس از هر روشی که در راه هدایت انسان ها مناسب بوده و جنبه سازندگی داشته است استفاده کرده: گاه از نقل داستان گذشتگان و انبیا و گاه با یادآوری به جنبه های علمی جهان آفرینش و گاه با یاد کرد آیات و نشانه های خلقت و ...

او، تفسیر گرانسنگ الکاشف است، زیرا برخواسته از ایمانی ژرف به قرآن کریم بود، چنانکه خود در این باره می گوید:

مفسریش از آنچه مفسران در مقدمه تفاسیر خود بیان کرده اند به یک چیز نیاز دارد و آن این که مفاهیم قرآنی در ژرفای دل او نفوذ کرده و او بدان ها باور کامل داشته باشد، زیرا این اساس فهم سخن خداست.

با توجه به جایگاه بلند این تفسیر، دفتر تبلیغات اسلامی خراسان به ترجمه آن توسط جناب آقای موسی دانش اقدام کرده است. این ترجمه که جلد اول آن منتشر شده است، با مقدمه ای دراز دامن (۷۰ ص) سامان یافته که در آن به زندگی مرحوم مغنیه، تفسیر کاشف و ویژگی های آن اشاره شده است، از جمله:

نوآوری های تفسیر کاشف، ساده نویسی و روان نگاری، پیرایش های تفسیری و... در عنوان دیگری به روش شناسی الکاشف پرداخته شده و منابع و مأخذ آن در پایان کاویده شده است. (صص ۱-۷۰)

مترجم محترم پس از این پیش گفتار نکاتی را با عنوان سخن مترجم یادآور شده است از جمله:

۱. تفسیر الکاشف، یک تفسیر علمی و تحقیقی است.

۲. مرحوم مغنیه با آگاهی که از زمان داشته در ضمن تفسیر آیات، به بیان

اخروی؛ ۹. سنت های الهی در مورد هر قوم؛ ۱۰. درخواست ها و نفرین های هر پیامبر؛ ۱۱. توجه به تاریخ و ۱۲. خصلت های بارز هر پیامبر. سپس به شرح و توضیح این عوامل پرداخته و پس از این مقدمه و با توجه به عوامل ۱۲ گانه، به ترتیب قصص انبیا را از حضرت محمد (ص) آغاز کرده است.

متأسفانه این کتاب با اغلاط چاپی فراوانی حتی در آیات قرآن به چاپ رسیده، که باید دقت بیشتری شود.

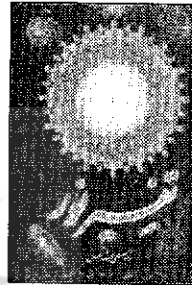

تفسیر کاشف ج ۱ / سوره های فاتحه و بقره علامه محمد جواد مغنیه، ترجمه موسی دانش، قم: بوستان کتاب، ۷۷۶ ص، وزیری (گالینگور)، چاپ اول ۱۳۸۳، ۱۵۰۰ نسخه.

علامه محمد جواد مغنیه، از متفکران و اندیشمندان برجسته اسلامی است که در علوم مختلف همچون ادبیات عرب، فقه، اصول، حدیث، کلام، فلسفه و... تبحر داشت و از آنها صاحب نظر و تألیف است. لکن سرآمد همه تألیفات ارزشمند

مشکلات و گرفتاری‌های اجتماعی و سیاسی مسلمانان، به ویژه نسل جوان پرداخته است.

۳. یادآوری تأکیدات مورد نظر مفسر: قرآن کتاب هدایت و اصلاح و قانون است، دین اسلام، خیر، کرامت و سعادت انسان را در نظر دارد و حذف اسرائیلیات و داستان‌های خرافی از تفسیر. (صص ۷۱-۷۴)

تفسیر نور

دکتر مصطفی خرم دل، تهران: نشر احسان، ۱۴۹۰ ص، وزیری (گالینگور)، چاپ چهارم ۱۳۸۴، ۱۰۰۰۰ نسخه.

این کتاب ترجمه و تفسیر گونه‌ای از آیات قرآن کریم است که استاد مصطفی خرم دل پس از سالیان انس با قرآن و با دیدن کتاب‌های مشابه‌ای پس از شش سال تلاش و بررسی دهها تفسیر ارزشمند، آن را تهیه و تنظیم کرده‌اند و آن را گلچینی از معانی و معارف دانستند و همچون صاحب قرآن «تفسیر نور» نام نهادند. نویسنده ارجمند در مقدمه‌ای کوتاه شیوه

نگارش خود را در هشت بند توضیح داده و سپس به معرفی قرآن با عناوین: قرآن برنامه زندگی مسلمانان، قرآن نسخه آسمانی، قرآن

فرمانده کل جهان و قرآن به زبان عربی و آسان، قرآن اسلحه بران مسلمانان و قرآن کتاب اندرز و رهنمود پرداخته‌اند. در کتاب حاضر که چاپ چهارم آن در سال ۱۳۸۴ عرضه شده است، کوشش شده علاوه بر زیباسازی حروف و صفحه‌آرایی و رنگی ساختن آنها، اغلاط چاپ‌های قبلی و نیز برخی از نارسایی‌های مفهومی برطرف شود.

در تهیه و تدوین این تفسیر از منابع معتبر تفسیری، لغوی و... (۴۶ منبع) همچون تفسیر شیخ محمد عبده، مودودی، طنطاوی، آلوسی، سید قطب، زمخشری، راغب اصفهانی، رشید رضا، علامه طباطبائی، محمد تقی شریعتی و... استفاده شده است. در ترجمه آیات نیز از رنگ سیاه استفاده شده و هر جا جنبه توضیحی داشته از رنگ قرمز و میان دو هلال برده شده، که این کار بر زیبایی این چاپ افزوده است.

تفسیر بیان / تفسیر سوره‌های حمد و بقره
محمد تقی فلسفی، قم: بوستان کتاب، ۴۸۸ ص، وزیری (گالینگور)، چاپ اول

۱۳۸۳، ۱۰۰۰ نسخه.

از خطیب توانا و دانشمند ارجمند جناب استاد محمد تقی فلسفی تا کنون آثار چندی به چاپ رسیده است که تمامی آنها به جهت شیوایی بیان و ترتیب منطقی و مستدل بودن مباحث به آیات و روایات، مورد توجه قرار گرفته و بارها به چاپ رسیده است.

کتاب حاضر با عنوان «تفسیر بیان» که در واقع تفسیر سوره حمد و بخشی از سوره بقره می باشد، از دست نوشته های آن فاضل گرانمایه تهیه شده، که در حدود پنجاه سال پیش نگارش یافته است.

این اثر چنان که خود استاد در یادداشتی یادآور شده اند درس هایی است که به خواش برخی از طلاب و وعاظ در روزهای جمعه در منزل ایشان گفته شده. و توسط مرکز فرهنگ و معارف قرآن تلخیص و تصحیح شده است. مصحح محترم این کتاب در مقدمه ای کوتاه نکاتی را یادآور شده اند:

۱. برای بهره مندی بیشتر، اصلاحاتی در متن صورت گرفته که جهت حفظ امانت در پاورقی یادآور شده ایم.

۲. آیات، روایات و سایر متون عربی ترجمه شده است.

۳. منابع روایات و سخنان مفسران و دانشمندان در پاورقی به طور کامل آمده است.

۴. در کنار هر صحنه عناوین فرعی

مباحث درج شده است.

۵. آیات و روایات نقل شده با منابع اصلی تطبیق و احیاناً اصلاح شده است.

۶. در صورت نیاز، در پاورقی توضیحاتی درباره مطالب آورده شده است.

جایگاه امام علی (ع) در تفسیر و علوم قرآنی
مهسا فاضلی، تهران: انتشارات دستار،
۳۳۶ ص، رقعی (شومیز)، چاپ اول
۱۳۸۳، ۲۰۰۰ نسخه.

این مجموعه با هدف تبیین نقش علی (ع) در تفسیر قرآن و بررسی روش ها، مبانی و منابع تفسیری، و چگونگی دانش قرآنی قرآن ناطق، علی (ع)، تألیف گردیده است.

در بخش نخست کتاب، برتری و دانش امام علی (ع) در فهم و تفسیر قرآن از نگاه وحی، رسول خدا (ص)، ائمه اطهار (ع)، صحابیان، تابعان، قرآن پژوهان و مفسران شیعه و سنی و از زبان خود علی (ع) تبیین و تحلیل و ذیل هر بحث شواهد و مصادیق متعددی گزارش شده است.

بخش دوم کتاب «امام علی (ع) و تفسیر

گزارش و مورد بررسی قرار گرفته و آداب و چگونگی تلاوت قرآن از منظر آن حضرت (ع) بیان شده است.

در بخش پایانی کتاب، نمونه‌هایی از روایات تفسیری علی (ع) نقل شده است. به دلیل گستردگی روایات تفسیری آن حضرت (ع) تنها روایات ذیل سوره‌های حمد، بقره و آل عمران نقل و ترجمه شده است.

جرعه‌ای از ادب قرآن / آموزش کاربردی ادبیات عرب
 ابوالقاسم علی دوست، ترجمه: محمد صالحی ابرقویی، قم: بوستان کتاب، ۴۲۴ ص، وزیری (شومیز)، چاپ اول ۱۳۸۳، ۱۵۰۰ نسخه.

اکثر آنچه را که دانش پژوهان ادبیات عرب در حوزه و دانشگاه می‌خواندند تئوری‌هایی بیش نیست که گاه در عمل انسان را دچار مشکل می‌کند. کتاب حاضر که ابتدا به زبان عربی و با عنوان «سلسبیل فی اصول التجزئة و الاعراب» منتشر شده است، با رویکرد آموزشی در این زمینه به نگارش در

قرآن نامگذاری شده است. در این بخش، دانش‌های مورد نیاز یا مقدمات تفسیر قرآن معرفی و احاطه و آگاهی علی (ع) بر این دانش‌ها، تبیین گردیده است. همچنین در این بخش منابع تفسیر علوی، تفسیر قرآن به قرآن و اقسام آن از نگاه علی (ع)، پیوند و ملازمت آن حضرت (ع) با فرستاده خدا و بهره‌گیری علی (ع) از رسول وحی در زمینه تفسیر، مصحف علی (ع)؛ تفسیر به رأی، تفسیر واژه‌ای و پیشگامی آن حضرت در این دانش، تفسیر علمی، مصداق یابی یا جری و تطبیق، شرح داستان‌ها و قصص قرآنی و تفسیر حروف مقطعه در سخنان علی (ع) مورد بررسی قرار گرفته است.

بخش سوم کتاب، «امام علی (ع) و علوم قرآنی» نام دارد. در این بخش شاخه‌های علوم قرآنی مورد بررسی قرار گرفته ر سخنان و روایات منتسب به علی (ع) ذیل هر یک از شاخه‌های دانش‌های قرآنی، نقل شده است. از مجموع روایات و نقل‌های متعدد، می‌توان نتیجه گرفت که علی (ع) علاوه بر آنکه در امر تفسیر قرآن، پیشگام و صدر المفسرین به شمار می‌رفت، در زمینه علوم قرآنی نیز آغازگر و پایه‌گذار بوده است. عنوان بخش چهارم «قرآن در نگاه امام علی (ع)» است. در این بخش ویژگی‌ها و اوصاف قرآن از نگاه علی (ع) به تفصیل

منظور از اعراب، بررسی کلمات با توجه به موقعیت اعرابی آنهاست.

در سایه سار وحی / ۲۲ جلد

سلسله نشست‌های قرآن پژوهی
دوازدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم،
تهران: صبح صادق، رقی (شومیز)، چاپ
اول، ۲۲۰۰ نسخه.

«در سایه سار وحی» مجموعه بیست و
دو جلدی است که در دوازدهمین نمایشگاه
بین‌المللی قرآن کریم در شب‌های ماه مبارک
رمضان با عناوین متعدد تهیه و تنظیم شده
است.

این برنامه هر شب به موضوع خاصی
اختصاص داشته و جمعی از صاحب‌نظران
در آن شرکت می‌کردند و به بحث و گفت
گو می‌پرداختند، که نتیجه آن مباحث، در
این مجموعه فراهم آمده است.

مباحثی که در این مجموعه مطرح شده
غالباً مورد توجه اندیشمندان بوده و مسائل
روز قرآنی است مانند: بررسی ترجمه‌های
قرآن، و روابط بین الملل، بررسی فرهنگنامه

آمده است. و با پرداختن کاربردی به ادبیات
عرب بر روی یک سوره قرآن، توانسته است
اصولی را که اعراب (ترکیب) کلام عرب، بر
آن متوقف است و دانش پژوه نیز می‌تواند به
وسیله آنها در برخورد با کلام عرب به طور
کامل از آنها بحث کند و تجزیه و موقعیت
اعرابی آن را مشخص کند، بیان نماید.

بخش دوم این کتاب در قالب سی و یک
اصل سامان یافته و در آن به قواعد ادبیات
عرب و نیز برخی قواعد ادبی پرداخته است.
نویسنده ارجمند در مقدمه کتاب چند
نکته را یادآور شده است:

۱. این کتاب نخست در طی سه سال
در حوزه علمیه قم تدریس شده است.

۲. به جهت عالی بودن مضامین سوره
«هل آتی» و هماهنگی آن با غرض نویسنده
در مورد اصول تجزیه و اعراب، این سوره
انتخاب شده است.

۳. تجزیه و اعراب این سوره با توجه به
مسائل کلامی و روایات اهل بیت (ع) انجام
گرفته است.

۴. از تکرار مطالب اجتناب شده و به
امهات پرداخته شده است.

۵. مباحث با دلیل و برهان ارائه شده
است.

۶. مراد از تجزیه، بحث و بررسی
کلمات بدون موقعیت اعرابی آنهاست، و

گر چه دههٔ گذشته، به دوران نهضت ترجمهٔ قرآن مجید مشهور گشت و دهها ترجمه توسط اندیشمندان و زبردستان عرضه و مورد نقد و بررسی قرار گرفت و لکن همیشه این ایده باقی مانده بود که آیا می‌شود برای رفع همه کاستی‌ها و جبران کمبودها به ترجمهٔ دست جمعی دست یازید. شاید برای اولین بار استاد بهاء الدین خرمشاهی این ایده را در نشریهٔ بینات مطرح کردند.

اکنون که سال‌ها از طرح این مسئله می‌گذرد، به لطف خداوند متعال و همتی جمعی از فضلا و اساتید بنام حوزه و دانشگاه این اندیشه تحقیق یافت و نخستین ترجمهٔ قرآن جمعی، با نظارت اندیشمند قرآن پژوه حضرت آیت الله معرفت عرضه گردید.

دکتر محمد علی رضائی اصفهانی در مؤخره‌ای دراز دامن (صص ۶۰۹-۶۳۴) بر این ترجمه، به نکات مهمی در این ترجمه اشاره کرده‌اند از جمله: تاریخچه، همکاران، مراحل، ویژگی‌ها و روشگان ترجمه، فهرست واژه‌های ترجمه نشده و اصول و مبانی ترجمه. در پایان دو تقریظ از آیت الله معرفت و دکتر محمد رضا شهیدی نیز زینت بخش مؤخره شده است.

از جمله ویژگی‌های مهم در این ترجمه اینست که: جمعی از اساتید حدود ده هزار ساعت و ۶۰۰ جلسه برای این ترجمه وقت

قرآن، بررسی مداخل قرآنی در دایرهٔ المعارف‌های ایرانی، امام علی (ع) و قرآن، بررسی نشریات قرآنی، قرآن و انتظار، بررسی ترجمه‌های انگلیسی توسط ایرانیان، تفسیر برای جوانان و نوجوانان و...

در این نشست‌ها از شخصیت‌های قرآنی و آثار آنان نیز تجلیل به عمل آمده و آثار آنان را به تحلیل و بررسی نشستند از جمله: بررسی تفسیر پرتوی از قرآن/ آیت الله طالقانی؛ بررسی تفسیر راهنما/ آیت الله هاشمی رفسنجانی؛ بررسی ترجمهٔ قرآن/ بهاء الدین خرمشاهی، ابوالقاسم پاینده، دکتر علی موسوی گرمارودی؛ بررسی تفسیر مخزن العرفان و بزرگداشت حضرت خدیجه (س)، نکوداشت استاد سید علی کمالی دزفولی، بزرگداشت مرحوم رجایی بخارایی و....

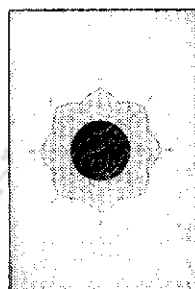

القرآن الکریم / با ترجمهٔ فارسی

مترجمان: جمعی از اساتید حوزه و دانشگاه، قم: مؤسسه تحقیقاتی فرهنگی دارالذکر، وزیری (گالینگور)، چاپ اول، ۵۰۰۰ نسخه.

قرآن حاضر توسط جناب آقای شهاب تشکری آرانی به نظم در آمده است، ایشان در مؤخره کوتاه خود بر این ترجمه به سرعت این ترجمه در عرض ۸۰ روز اشاره کرده و نیز به مشکل کار ترجمه در ترجمه منظوم و همچنین نحوه این ترجمه را یادآور شده اند که: «در محدوده نظم، رعایت ترجمه دقیق تحت اللفظی کلام خدا امکان پذیر نیست.» در یادداشت یک صفحه ای دیگر سرپرست انجمن اهل قلم آران و بیدگل آورده اند که: ترجمه های آهنگین و منظوم که در شمار ترجمه های هنری است به جهت پیوند آرایه های بلاغی با سیاق معنوی کلام خدا، از زیبایی و ظرافتی دیگر برخوردار است، در عین آنکه توجه به ضرورت های وزنی و محدودیت های زبانی، مهارت دیگری را برای یک ترجمه موفق می طلبد. امید آنکه این ترجمه که با زحمت فراوان تهیه شده است، مورد توجه علاقه مندان ادبیات و شعر فارسی قرار گیرد.

گذاشته اند؛ ۲. در این ترجمه، اصل بر دقت بوده ولی از سلاست و زیبایی غفلت نشده؛ ۳. در آیات مشابه تلاش برای یکسان سازی عبارات انجام گرفته است؛ ۴. در این ترجمه از تفاسیر و ترجمه های معتبر استفاده شده؛ ۵. خط این قرآن، خط اصلاح شده عثمان طه مشهور به خط جمهوری اسلامی است. امید است اندیشمندان، ناقدان و علاقه مندان معارف قرآنی با تأمل در این ترجمه، در جهت ماندگاری و رفع نواقص آن بکوشند. بینات نیز این قدم ارزشمند را گرمی می دارد و سپاس فراوان به پیشگاه حضرت حق دارد که پس از سالها این آرزو تحقق یافت.

قرآن مجید / با ترجمه شعر فارسی

سراینده: شهاب تشکری آرانی، قم: پگاه اندیشه، ۶۱۶ ص، وزیری (گالینگور)، چاپ اول ۱۳۸۴، ۳۰۰۰ نسخه.

در دوران معاصر دهها ترجمه فارسی از قرآن کریم توسط افراد مختلف انجام گرفت در میان ترجمه ها چند ترجمه منظوم نیز از قرآن به علاقه مندان عرضه گردید.

نویسنده ارجمند برخی از دلایل ضرورت این تحقیق را چنین برشمرده‌اند:

۱. ورود داستان‌های بی‌اساسی در مورد رخداد‌های آغازین بعثت و در جهت تبیین چگونگی نزول برخی از آیات.

۲. ورود اسرائیلیات در برخی متون تفسیری و قصه‌های قرآنی.

۳. توجه قائلان به تحریف، به روایات وارده در این باب و پیرایش برخی از آنها.

۴. نیاز به حرج و تعدیل روایاتی که در برخی کتب معتبر حدیثی وارد شده که گاه مطالب سست و بی‌اساسی را در تفسیر قرآن، به امامان معصوم نسبت داده است.

۵. توجه به علوم قرآن و مباحث مربوط به آن مثل مکی و مدنی و... و روایاتی که در این زمینه‌ها وارد شده و نقد و بررسی آنها.

نقش دانش رجال در تفسیر و علوم قرآنی

دکتر علی اکبر کلانتری ارسنجانی،
قسم: بوستان کتاب، ۲۷۱ ص، وزیری
(شومیز)، چاپ اول ۱۳۸۴، ۱۵۰۰ نسخه.

تقریباً تمامی مفسرانی که به تفسیر کتاب آسمانی قرآنی پرداخته‌اند به این نکته اذعان دارند که در تفسیر قرآن کریم، علوم بسیاری دخیل می‌باشد، که لازم است مفسر از آنها کاملاً آگاهی داشته باشد و در تفسیر قرآن بکار بندد، از جمله آن علوم، علم رجال و نقش آن در تفسیر قرآن کریم و مباحث علوم قرآنی است.

مرکز فرهنگ و معارف قرآن که سالهاست به منظور طرح و توسعه پژوهش‌های قرآنی تأسیس شده است به برخی مباحث کلیدی در این زمینه توجه کرده و در صدد تألیفات مستقلی برآمده است. کتاب حاضر که توسط جناب آقای دکتر علی اکبر کلانتری ارسنجانی در آن مرکز تهیه شده، به یکی از این مباحث که بنا به گفته ایشان تاکنون تألیف مستقلی نداشته است پرداخته‌اند.